

ด่วนที่สุด

ที่ อส ๐๐๒๗(พก)/ 6712

สำนักงานอัยการสูงสุด

ถนนหน้าหีบเผย กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๔ มิถุนายน ๒๕๕๑

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราในการจ่ายค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ว(ล)๖๗๕๐ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๑

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีได้ส่งร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราในการจ่ายค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ไปยังสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อขอให้พิจารณาเสนอความเห็นในประเด็นที่เกี่ยวข้องหรือประเด็นที่เห็นสมควรเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานอัยการสูงสุดได้พิจารณาร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราในการจ่ายค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ..... ดังกล่าวเสร็จแล้ว เห็นชอบกับหลักการของร่างกฎกระทรวงดังกล่าว โดยมีข้อสังเกตดังนี้

๑. ในข้อ ๔. (๑) ซึ่งกำหนดค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล ให้จ่ายเท่าที่จ่ายจริงและไม่เกินสามหมื่นบาท และ ข้อ ๔ (๒) ซึ่งกำหนดค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ ให้จ่ายเท่าที่จ่ายจริงและไม่เกินสองหมื่นบาท ในส่วนนี้เมื่อพิจารณาถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายคือต้องการให้ผู้เสียหายได้รับการเยียวยา โดยยึดหลักในเรื่องค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงเป็นหลัก ประกอบกับในข้อ ๓. ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาจ่ายค่าตอบแทนผู้เสียหายในคดีอาญาโดยในข้อ ๓ (๔) ได้เพิ่มในส่วนของฐานะของผู้เสียหายต้องใช้ประกอบในการพิจารณาดังกล่าวด้วย ซึ่งเมื่อพิจารณาจากบริบทของสังคมนับตั้งแต่กฎกระทรวงฉบับปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ถึงปัจจุบันประเทศประสบภาวะเงินเฟ้ออย่างต่อเนื่อง ทำให้ค่าของเงินตราน้อยลง ผู้เสียหายเป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากปัญหาสังคมดังกล่าว หากไม่มีการปรับแก้จำนวนเงินตามข้อ ๔ (๑) และ ๔ (๒) โดยยังคงจำนวนอัตราสูงสุดไว้ที่วงเงินเดิม ก็ถือได้ว่ารัฐลดความคุ้มครองในส่วนดังกล่าวของผู้เสียหายลง

ดังนั้นในประเด็นนี้เห็นควรเสนอแนะให้มีการปรับวงเงินในส่วนของการใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล และค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ โดยให้พิจารณาประกอบกับส่วนของอัตราเงินเฟ้อในสังคม โดยในการปรับส่วนนี้จะเป็นการคงหลักการและเจตนารมณ์ของกฎหมายไว้ และไม่ได้กระทบกับสภาพการเงินของรัฐโดยตรง เพราะได้กำหนดการจ่ายตามที่จ่ายจริงเป็นหลักไว้อยู่แล้ว อีกทั้งมีส่วนที่รัฐปรับลดในส่วนอื่นได้ และบางประเด็นอาจปรับลดได้เพิ่มเติม

๒. ในข้อ ๕ (๒) ได้กำหนดค่าจัดการศพ ให้จ่ายเป็นเงินไม่เกินสองหมื่นบาท ซึ่งเป็นการกำหนดอัตราที่รัฐจะต้องจ่ายตายตัวในทุกกรณี คือรัฐจำเป็นต้องให้ทุกราย รายละเอียดสองหมื่นบาท ซึ่งไม่เป็นการสอดคล้องกับการที่กำหนดไว้ในข้อ ๓ (๔) ที่ให้คณะกรรมการพิจารณาถึงฐานะของผู้เสียหายด้วย ซึ่งเมื่อกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาดังกล่าวไว้แล้วจึงควรมีการปรับแก้กฎกระทรวงในส่วนนี้

ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับข้อกำหนดในการพิจารณาของคณะกรรมการจึงควรกำหนดค่าจัดการศพของผู้เสียหายเป็นการจ่ายเท่าที่จ่ายจริงและไม่เกินสองหมื่นบาท การกำหนดในลักษณะนี้จะเป็นการลดภาระของรัฐลงอย่างมากแต่ก็ยังคงหลักการและเจตนารมณ์ของกฎหมายไว้ได้ คือผู้เสียหายก็ได้รับการเยียวยาตามที่เกิดขึ้นจริง และไม่ได้น้อยกว่าที่เคยบัญญัติรับรอง แต่หากผู้เสียหายได้ใช้จ่ายจริงในการจัดการศพน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนด รัฐก็ไม่จำเป็นต้องจ่ายในส่วนดังกล่าว ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ในการปรับแก้ร่างกฎกระทรวงฉบับนี้

อนึ่ง ข้อพิจารณาประเด็นนี้ควรนำมาใช้กับข้อ ๘ (๒) ด้วย แม้ว่าการพิจารณาจ่ายค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญาของคณะกรรมการในข้อ ๖ จะมีได้กำหนดให้ต้องคำนึงฐานะของจำเลยด้วยแต่ก็ต้องปรับใช้ให้เป็นไปในหลักเกณฑ์เดียวกัน เพราะตั้งอยู่บนหลักการและเจตนารมณ์การบัญญัติในลักษณะเดียวกัน

๓. ในข้อ ๗ ได้มีการตัดค่าขาดประโยชน์นำมาหาได้ในระหว่างถูกดำเนินคดีออก ซึ่งในส่วนนี้ถือเป็นการขัดกับสิทธิของจำเลยที่ได้รับการบัญญัติรับรองไว้ในพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ หมวด ๕ มาตรา ๒๑ (๔) ที่กำหนดการจ่ายค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา โดยบัญญัติให้พิจารณาจ่ายค่าขาดประโยชน์นำมาหาได้ในระหว่างถูกดำเนินคดี ดังนั้น หากในร่างกฎกระทรวงฉบับนี้จะตัดค่าขาดประโยชน์นำมาหาได้ในระหว่างถูกดำเนินคดีออก จะเป็นการขัดกับพระราชบัญญัติ พ.ศ. ๒๕๔๔ อันเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมายที่กฎหมายระดับอนุบัญญัติจะบัญญัติให้แตกต่างจากหลักที่รับรองไว้ในกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ

นอกจากจะพิจารณาเรื่องการขัดกับกฎหมายระดับพระราชบัญญัติแล้ว เมื่อพิจารณาจากค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายในส่วนอื่นนอกจากค่าขาดประโยชน์นำมาหาได้ในระหว่างถูกดำเนินคดี ก็ล้วนแต่

เป็นค่าใช้จ่ายที่จำเลยต้องจ่ายไปทั้งสิ้นไม่ว่าจะเป็นค่ารักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี เพราะฉะนั้นถ้าจะเป็นการเยียวยาจำเลยให้ต้องตามเจตนารมณ์ จึงต้องคงในส่วนของค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ในระหว่างถูกดำเนินคดีไว้ เพราะจะเป็นเงินเพียงส่วนเดียวที่จำเลยจะได้รับและใช้ประโยชน์จากเงินดังกล่าวในการดำรงชีพในช่วงต้น อันถือเป็นการที่จำเลยจะได้รับการเยียวยากับตัวจำเลยมากที่สุด

ในประเด็นนี้เห็นควรให้คงการจ่ายค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ในระหว่างถูกดำเนินคดีไว้ แต่ทั้งนี้ให้นำหลักในการคำนวณค่าขาดประโยชน์ฯ ในลักษณะเดียวกับที่กำหนดในร่างกฎกระทรวง ฯ ข้อ ๔ (๓) คือให้จ่ายในอัตรากำลังแรงงานขั้นต่ำตามประกาศกระทรวงแรงงาน ณ ท้องที่ที่จำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ก่อนถูกดำเนินคดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ



(นายอนุชาติ คงมัลย์)

รองอัยการสูงสุด ปฏิบัติราชการแทน

อัยการสูงสุด

สำนักงานวิชาการ

สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายพัฒนากฎหมาย

โทร./โทรสาร ๐ ๒๕๑๕ ๔๒๐๒

E-mail : dlaw@ago.go.th